

# Spis treści

|                                                                                                                                                            |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Wstęp do wydania czwartego .....</b>                                                                                                                    | <b>9</b>  |
| <b>1. Cele działalności gospodarczej i efektywność makroekonomiczna .....</b>                                                                              | <b>13</b> |
| <b>2. System gospodarczy .....</b>                                                                                                                         | <b>17</b> |
| <b>3. Pojęcie i zakres polityki gospodarczej. Klasyfikacja ekonomicznych funkcji państwa .....</b>                                                         | <b>22</b> |
| 3.1. Definicje i zakres pojęcia .....                                                                                                                      | 22        |
| 3.2. Funkcje polityki gospodarczej .....                                                                                                                   | 24        |
| 3.3. Polityka makroekonomiczna i polityka mikroekonomiczna .....                                                                                           | 32        |
| <b>4. Podstawowe cele polityki gospodarczej — wzrost gospodarki, kontrolowanie inflacji, ograniczanie poziomu bezrobocia, redystrybucja dochodów .....</b> | <b>35</b> |
| 4.1. Inflacja i bezrobocie .....                                                                                                                           | 36        |
| 4.2. Wzrost gospodarki a inflacja .....                                                                                                                    | 39        |
| 4.3. Wzrost gospodarki a dążenie do ograniczenia bezrobocia .....                                                                                          | 40        |
| 4.4. Wzrost gospodarki a redystrybucja dochodów .....                                                                                                      | 41        |
| 4.5. Redystrybucja dochodów a bezrobocie .....                                                                                                             | 42        |
| 4.6. Redystrybucja dochodów a inflacja .....                                                                                                               | 42        |
| 4.7. Próba podsumowania .....                                                                                                                              | 43        |
| <b>5. Narzędzia polityki gospodarczej stosowane przez zwolenników podejścia popytowego .....</b>                                                           | <b>44</b> |
| 5.1. Geneza teorii Keynesa .....                                                                                                                           | 44        |
| 5.2. Konsekwencje teorii Keynesa dla polityki gospodarczej .....                                                                                           | 45        |
| 5.3. Sterowanie popytem globalnym .....                                                                                                                    | 46        |
| 5.4. Polityka fiskalno-budżetowa jako narzędzie regulacji popytu .....                                                                                     | 48        |
| 5.5. Aktywna polityka pieniężna jako narzędzie regulacji popytu .....                                                                                      | 50        |
| 5.6. Polityka dochodowa .....                                                                                                                              | 51        |
| 5.7. Polityka handlu zagranicznego .....                                                                                                                   | 53        |
| 5.8. Cechy wyróżniające nurt keynesowski .....                                                                                                             | 54        |

|                                                                                               |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>6. Narzędzia polityki gospodarczej proponowane przez neoklasyków</b>                       | <b>55</b>  |
| 6.1. Monetaryzm                                                                               | 57         |
| 6.2. Nowa ekonomia klasyczna (szkoła racjonalnych oczekiwań)                                  | 61         |
| 6.3. Nowa szkoła austriacka                                                                   | 63         |
| 6.4. Ekonomiczna teoria polityki (teoria wyboru publicznego)                                  | 65         |
| 6.5. Ekonomia strony podaży (ekonomia podaży)                                                 | 69         |
| <b>7. Polityka pieniężna i kursu walutowego</b>                                               | <b>73</b>  |
| 7.1. Istota i cele polityki pieniężnej                                                        | 73         |
| 7.2. Pieniądz w systemie gospodarczym                                                         | 75         |
| 7.3. System bankowy                                                                           | 78         |
| 7.4. Instytucje polityki pieniężnej                                                           | 79         |
| 7.5. Podstawowe instrumenty polityki pieniężnej                                               | 82         |
| 7.6. Model polityki pieniężno-kredytowej opartej na instrumentach bezpośrednich               | 87         |
| 7.7. Model polityki pieniężno-kredytowej opartej na instrumentach pośrednich                  | 89         |
| 7.8. Efektywny nadzór bankowy                                                                 | 91         |
| 7.9. Miejsce i rola Europejskiego Banku Centralnego w systemie gospodarczym Unii Europejskiej | 95         |
| 7.10. Istota polityki kursowej                                                                | 96         |
| 7.11. Rodzaje walut i teorie walutowe                                                         | 97         |
| 7.12. Wymienialność walut                                                                     | 99         |
| 7.13. Warianty polityki kursu walutowego                                                      | 102        |
| <b>8. Polityka budżetowa</b>                                                                  | <b>105</b> |
| 8.1. Funkcja alokacyjna                                                                       | 109        |
| 8.2. Funkcja redystrybucyjna                                                                  | 113        |
| 8.3. Funkcja stabilizacyjna                                                                   | 114        |
| 8.4. Deficyt budżetowy                                                                        | 121        |
| 8.5. Zadłużenie publiczne we współczesnych gospodarkach rynkowych                             | 127        |
| <b>9. Polityka mikroekonomiczna (ingerencje państwa w sferę wytwarzania i wymiany)</b>        | <b>142</b> |
| 9.1. Polityka przemysłowa                                                                     | 146        |
| 9.2. Polityka rolna                                                                           | 161        |
| <b>10. Problemy ingerencji państwa w sferę podziału dochodów</b>                              | <b>168</b> |
| 10.1. Doktryna państwa opiekuńczego                                                           | 168        |
| 10.2. Neoklasycy wobec „welfare state”                                                        | 172        |
| <b>11. Polityka gospodarcza samorządów terytorialnych</b>                                     | <b>181</b> |
| CZEŚĆ TEORETYCZNA                                                                             | 181        |
| 11.1. Dobra i usługi publiczne na poziomie lokalnym                                           | 181        |
| 11.2. Polityka regionalnego rozwoju gospodarczego                                             | 184        |



|                                                                                                        |            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 11.3. Wnioski w zakresie nowoczesnej polityki gospodarczej na poziomie lokalnym .....                  | 195        |
| ZAGADNIENIA PRAKTYCZNE .....                                                                           | 197        |
| 11.4. Ocena warunków prowadzenia oraz skuteczności lokalnej polityki gospodarczej w Polsce .....       | 197        |
| ANEKS .....                                                                                            | 210        |
| <b>12. Przesłanki i sposoby wspierania małej i średniej przedsiębiorczości .....</b>                   | <b>212</b> |
| 12.1. Kryteria zaliczenia przedsiębiorstwa do klasy małych i średnich przedsiębiorstw .....            | 212        |
| 12.2. Polityczne przesłanki wspierania MSP — potrzeba tworzenia klasy średniej .....                   | 213        |
| 12.3. Przesłanki cywilizacyjne .....                                                                   | 214        |
| 12.4. Przesłanki ekonomiczne .....                                                                     | 215        |
| 12.5. Przesłanki szczególnej dbałości o rozwój MSP w warunkach transformacji systemowej w Polsce ..... | 217        |
| 12.6. Wzrost znaczenia MSP w gospodarce Polski w okresie transformacji .....                           | 218        |
| 12.7. Cele polityki rządu wobec MSP .....                                                              | 219        |
| 12.8. Sposoby wspierania rozwoju MSP .....                                                             | 219        |
| <b>13. Przyczyny załamania się państwowo-monopolistycznego systemu gospodarowania w Polsce .....</b>   | <b>224</b> |
| 13.1. Charakterystyka doktrynalna systemu .....                                                        | 224        |
| 13.2. Charakterystyka strukturalna systemu gospodarki państwowo-monopolistycznej .....                 | 229        |
| 13.3. Czynniki koniunkturalne przypieczętowujące skutki chronicznej niewydolności systemu .....        | 234        |
| 13.4. Próba podsumowania .....                                                                         | 235        |
| <b>14. Transformacja systemu gospodarczego Polski .....</b>                                            | <b>237</b> |
| 14.1. Przezwyciężenie inflacji połączonej z niedoborami .....                                          | 237        |
| 14.2. Kierunki i sposoby długofalowych przekształceń strukturalnych ....                               | 240        |
| 14.3. Zarys najważniejszych efektów transformacji .....                                                | 243        |
| 14.4. Polityka pieniężna w Polsce w latach 1998–2003 jako element stabilizacji makroekonomicznej ..... | 252        |
| 14.5. Przerwanie procesów transformacyjnych przed uzyskaniem członkostwa w Unii Europejskiej .....     | 267        |
| <b>15. Integracja Polski z Unią Europejską .....</b>                                                   | <b>280</b> |
| 15.1. Wpływ stowarzyszenia z UE na gospodarkę polską w latach dziewięćdziesiątych XX wieku .....       | 280        |
| 15.2. Wzrost konkurencyjności gospodarki jako zasadniczy cel polskiego członkostwa w UE .....          | 286        |
| 15.3. Unia Gospodarcza i Walutowa (EMU) .....                                                          | 290        |
| 15.4. Strategia Lizbońska .....                                                                        | 293        |

|                                                                                                                      |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 15.5. Polityka strukturalna i fundusze pomocowe .....                                                                | 297        |
| 15.6. Struktura Traktatu Akcesyjnego .....                                                                           | 301        |
| Podsumowanie .....                                                                                                   | 304        |
| <b>16. Wpływ członkostwa w międzynarodowych organizacjach<br/>ekonomicznych na politykę gospodarczą Polski .....</b> | <b>305</b> |
| 16.1. Relacje Polski z MFW i Grupą BŚ .....                                                                          | 305        |
| 16.2. Członkostwo Polski w GATT/WTO .....                                                                            | 308        |
| 16.3. Polska w OECD .....                                                                                            | 311        |
| 16.4. Stowarzyszenie z EFTA .....                                                                                    | 312        |
| 16.5. Utworzenie CEFTA .....                                                                                         | 313        |
| <b>Spis tablic .....</b>                                                                                             | <b>315</b> |
| <b>Spis rysunków .....</b>                                                                                           | <b>317</b> |